

Prvé prikázanie

Prvé prikázanie vyzýva človeka, aby popri Bohu nemal žiadnych iných bohov. Pretože Boh sa preukázal ako jediný záchranca, môže svojmu ľudu povedať: Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! (*Dt 5,7; Ex 20,3*). Ostatní bohovia sú ničoty, a od ničoho sa nedá nič očakávať, preto prvé prikázanie vyzýva k odmietnutiu domnelých bohov a vyžaduje rozhodnutie pre jediného Boha neba a zeme. Požiadavka prvého prikázania je však požiadavkou, ktorá vychádza s Božej lásky. Boh ju svojmu ľudu preukázal a kto o tejto láske vie, kto v ňu verí a jej dôveruje, neviaže sa už na žiadnych iných bohov: „Boh sám stačí“ (sv. Terézia z Avily). Táto Božia láska sa naplno ukázala v Ježišovi Kristovi.

Prvé prikázanie stavia človeka pred najzásadnejšie otázky: Čo je najdôležitejšie v mojom živote? Čo naozaj ovplyvňuje moje rozhodnutia? Čomu venujem vo svojom živote najviac pozornosti, záujmu, času, možno i peňazí? Čo je v mojom živote prvoradé? Ak odpoveď znie Boh, tak treba uznať, že Boh je tajomstvom a nie vždy je človeku dostatočne zrejmé, čo mu chce Boh povedať, v čom spočíva jeho vôľa a čo je zmyslom toho, čo prežíva. Najdôležitejší prameň poznania jeho vôle je posolstvo evanjelia, Božie slovo.

Modlitba je spontánnym alebo vedome hľadaným výrazom našej úcty k Bohu. Pozdvihnutím ducha k Bohu sa v človeku rozvíja odovzdanosť Bohu. Bez modlitby sa vzťah k Bohu vytráca.

"Ja som Pán, Boh tvoj, nebudeš mať iných bohov okrem mňa, aby si sa im klaňal."

Je napísané: *"Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť."* (Mt 4, 10)

Prikázanie viery, nádeje a lásky

Prvé prikázanie obsahuje prikázanie viery, nádeje a lásky

- 1.) **VIERA** - prvé prikázanie od nás žiada, aby sme pestovali a chránili svoju vieru. Proti viere je možné zhrešiť rozličnými spôsobmi:
 - a) **Dobrovoľné pochybovanie** - človek zanedbáva alebo odmieta považovať za pravdivé, čo Boh zjavil a Cirkev to predkladá veriť.
 - b) **Nedobrovoľné pochybovanie** - človek váha vo viere, alebo má ťažkosti pri prekonávaní námietok spojených s vierou alebo prežíva tzv. "temnotu viery." Hriechom je vtedy, ak sa pochybovanie pestuje vedome a dobrovoľne.
 - c) **Nevera** - dobrovoľné odmietnutie zjavenej pravdy
 - d) **Heréza** - tvrdošíjné popieranie nejakej pravdy viery
 - e) **Apostáza** - úplné odvrhnutie kresťanskej viery
 - f) **Schizma** - odmietnutie podriadiť sa rímskemu pápežovi
- 2.) **NÁDEJ** - spočíva v tom, že človek očakáva od Boha potrebnú schopnosť, aby dokázal opätovať Božiu lásku a konať podľa prikázania lásky. Hriechmi proti nádeji sú:
 - a) **Zúfalstvo** - človek prestáva dúfať, že dostane od Boha spásu a odpustenie svojich hriechov
 - b) **Opovážlivosť** - človek preceňuje svoje schopnosti a dúfa, že môže dosiahnuť spásu bez Božej pomoci alebo sa opovážlivo spolieha na Božie milosrdenstvo
- 3.) **LÁSKA** - prvé prikázanie nám prikazuje milovať Boha nadovšetko a všetky stvorenia milovať kvôli Bohu. Proti láske sa človek môže prehrešiť:
 - a) **Lahostajnosťou**
 - b) **Nevďačnosťou**
 - c) **Vlažnosťou**
 - d) **Znechutenosťou**
 - e) **Nenávistťou voči Bohu**

Klaňanie sa Bohu - adorácia

Klaňať sa Bohu znamená uznávať ho za Boha, Stvoriteľa, za Pána a Vládcu nad všetkým, čo existuje. Výrazom nášho klaňania sa (adorácie) je modlitba, a to modlitba chvály, vďaky, príhovoru a prosby. Podľa slov sv. Lukáša sa treba "stále modliť a neochabovať." (Lk 18,1)

Ďalším výrazom adorácie je prinášať Bohu obety. Obetou je každý čin, konaný s úmyslom úplne sa odovzdať Bohu. Aby vonkajšia obeta bola pravá, musí byť prejavom duchovnej obety. Jedinou dokonalou obetou je tá, ktorú priniesol Ježiš Kristus na kríži v úplnej odovzdanosti Otcovej láske. Keď sa spájame s jeho obetou, môžeme urobiť zo svojho života obetu Bohu.

Prejavom klaňania sa Bohu je aj sľub. Je to uvážené a slobodné prisľúbenie dané Bohu o možnom alebo väčšom dobre. Sľub daný Bohu je človek povinný splniť. V určitých prípadoch môže Cirkev dišpenzovať od sľubov.

Nebudeš mať iných bohov okrem mňa

Prvé prikázanie zakazuje uctievať iných bohov okrem jediného Boha. Hriechy proti prvému prikázaniu sú:

- a) **Povera** - dopúšťa sa jej ten, kto tvorom pripisuje takú moc, akú im Boh nedal
- b) **Modloslužba** - spočíva v zbožšťovaní toho, čo nie je Boh. Modloslužbou je, keď si človek uctieva stvorenia namiesto Boha, či už ide o bôžikov, zlých duchov, rasu ... Modloslužba je ťažkým hriechom, lebo ide o vonkajšie zapretie viery
- c) **Veštenie** - človek sa chce dozvedieť nejaké tajomné veci, ktoré nie je možné poznať prirodzeným spôsobom
- d) **Mágia** - človek chce dosiahnuť nejaký vonkajší účinok, ktorý nie je možné dosiahnuť prirodzeným spôsobom. Ak to chce dosiahnuť pomocou zlého ducha - ČIERNA MÁGIA - je ťažkým hriechom. Ak to robí pomocou magnetických a hypnotických síl, ide o BIELU MÁGIU.
- e) **Špiritizmus** - je snaha vyvolať duchov zosnulých pre poznanie tajomných vecí. Venovať sa špiritizmu a zúčastňovať sa na ňom je ťažkým hriechom. Zúčastniť sa na špiritistickom sedení zo zvedavosti nie je ťažkým hriechom.
- f) **Pokúšanie Boha** - spočíva v tom, že človek skutkom alebo slovom skúša Božiu dobrotu a všemohúcnosť, napr. keď je ochotný uveriť len vtedy, keď Boh urobí zázrak. Výslovné pokúšanie Boha je ťažkým hriechom.
- g) **Svätokrádež** - spočíva v znesväcovaní sviatostí a iných liturgických úkonov, ako aj osôb, predmetov a miest, ktoré sú zasvätené Bohu. Svätokrádež je ťažký hriech, najmä keď sa pácha proti Eucharistii.
- h) **Svätokupectvo** - simónia - je predávanie alebo kupovanie duchovných skutočností. Kodex kánonického práva zdôrazňuje, že vysluhovateľ nemá žiadať za vyslúženie sviatosti nič, okrem príspevkov, ktoré určila cirkevná vrchnosť na základe Ježišových slov: "*Robotník si zaslúži svoj pokrm.*" Ale nikomu nesmie byť odopreté vyslúženie sviatosti pre jeho chudobu.
- i) **Ateizmus** - spočíva v tom, že človek odmieta alebo popiera jestvovanie Boha. Úmysel a okolnosti môžu znížiť zodpovednosť za túto vinu, napr. z dôvodu, že samotní veriaci nedávajú dobrý príklad svojho kresťanského života a tak robia vieru málo prítiažlivou.

Kresťanské uctievanie obrazov nie je v rozpore s prvým prikázáním, lebo úcta, ktorá sa im vzdáva, nie je adorácia - klaňanie sa. Obraz je len prostriedok, aby sme cez neho uctievali osobu, ktorá je na ňom namalovaná.